

Landskrona stad

Handikapplan

Policy och strategi

Övergripande åtgärdsplan

Beslutad av Kommunfullmäktige 2009-09-28, § 116

Handikapplan

Policy och strategi

Beslutad av Kommunfullmäktige 2009-09-28, § 116

Policy och strategi för tillgängligt Landskrona med allas rätt till delaktighet, värdigt bemötande och självbestämmande

Handikappfrågor i kommunen är inte enbart en fråga om vård och omsorg. Handikappolitik handlar om allas rätt att vara medborgare och att kunna vara delaktiga i samhällslivet. Det handlar också om ett värdigt bemötande och möjligheter att själv få bestämma över sitt liv.

Syfte

Genom Handikapplanen bestående av övergripande policy och strategi samt åtgärdsplan, tar staden ett samlat grepp om handikappfrågorna och lyfter fram inriktning och de områden som är viktiga att arbeta vidare med de närmaste fyra åren. Avsikten är att löpande väva in tillgänglighets-, bemötande- och delaktighetsfrågorna som en naturlig del i respektive förvaltning och bolags ordinarie verksamhet. Det innebär att beslut som på olika sätt fattas måste ta hänsyn till människor med funktionsnedsättning och deras livsvillkor.

Grundvärderingar

Alla människor är lika värda oavsett kön, överskridande könsidentitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder och utbildning. Alla ska efter sin förmåga och sina förutsättningar ges samma möjligheter. Alla har också samma skyldigheter. Dessa grundvärderingar om jämlikhet mellan människor är vägledande för kommunens arbete avseende funktionsnedsättning och funktionshinder.

Förändringar i samhället reducerar funktionshinder

”En skada eller handikapp kan alla drabbas av. Skadan och sjukdomen kan leda till en **funktionsnedsättning** t.ex. syn- och hörselnedsättning samt begränsningar i den intellektuella förmågan. En medfödd utvecklingsskada leder också till intellektuella funktionsnedsättningar. Medicinska funktionsnedsättningar kan leda till astma, allergi, nedsatt hjärt- och lungfunktion, diabetes, inkontinens m.m. Handikapp är ett miljörelaterat påverkbart begrepp. Den miljö, som en person med funktionsnedsättning vistas i och som med sin utformning begränsar delaktigheten gör att personen blir handikappad i denna miljö” (*Ur WHO:s (World Health Organization) definition av funktionshinder, skada eller handikapp*).

Med andra ord, en funktionsnedsättning blir ett **funktionshinder** först när individen möter brister i en miljö eller verksamhet. Synsättet innebär att funktionshinder kan reduceras genom förändringar i samhället, vilket denna övergripande policy och den likaså övergripande åtgärdsplanen har som ambition att kunna medverka till.

Dessa definitioner medför att begreppet handikapp utmönstras och bör användas enbart som direktivat ur lagtexter och propositioner samt i sammansatta ord som är etablerade begrepp och som fortfarande används. Den främsta orsaken till det, är att undvika missförstånd.

Tillgänglighet

Ökad tillgänglighet leder till bättre förutsättningar för människor med funktionsnedsättning att studera, arbeta och klara det dagliga livet.

Tillgänglig verksamhet är allt det som krävs för att möjliggöra delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning. Exempelvis kan okunskap, negativa attityder och fördomar både leda till att nödvändiga förbättringar av tillgängligheten inte genomförs och till brister i bemötande. Brister i rutiner kan skapa strukturella hinder. Att tänka till före vinner såväl individen som samhället på.

Handisam är en ny statlig myndighet för handikappolitisk samordning, som har skapats för att få en stödjande, rådgivande och pådrivande roll i arbetet att göra samhället tillgängligt.

Bemötande – attityder och ökad medvetenhet

”Det finns stora brister i bemötandet av personer med funktionshinder. Många känner sig kränkta, kontrollerade och ifrågasatta. Mönstret är detsamma oavsett funktionshinder. Bemötandet av enskilda präglas i mycket hög grad av förutsättningar som skapas av yttre faktorer som arbetsförhållanden, otydliga och komplicerade regelsystem, brist på resurser m.m. Det finns en otydlighet i det politiska budskapet om hur samhället behandlar och tillfredställer de behov av stöd, service och tillgänglighet som många människor med funktionshinder har. Klyftan mellan ideal och verklighet är uppenbar”.

Dessa ord ur en mycket uppmärksam utredning (*”Lindqvists nia - nio vägar att utveckla bemötandet av personer med funktionshinder”*), som kom redan i slutet på 90-talet fungerar fortfarande som inspiration i det viktiga förändringsarbetet att påverka och förändra attityder bland såväl politiker och tjänstemän som kommunens invånare.

Statens institut för särskilt utbildningsstöd (**SISUS**) har utvecklat ett nationellt program för att öka kompetensen om bemötande av människor med funktionsnedsättning. I detta beskrivs att bemötandet har många dimensioner. Det handlar i grunden om att alla ska bli respekterade som de är. Det är också en fråga om mänskliga rättigheter, om att få leva i ett tillgängligt samhälle och om att inte bli diskriminerad.

Nationella mål

År 2001 antog riksdagen en nationell handlingsplan för handikappolitiken. Målet är att, med mångfald som grund, skapa en samhällsgemenskap och utforma samhället så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet med jämlikhet i levnads- villkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning. (*Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken, 1999/2000:79*).

Det handikappolitiska arbetet ska enligt denna handlingsplan, särskilt inriktas på:

- att identifiera och undanröja hinder för full delaktighet i samhället för människor med funktionsnedsättning,
- att förebygga och bekämpa diskriminering mot personer med funktionsnedsättning,

- att ge barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

Enligt samma plan finns tre prioriterade arbetsområden för de närmaste åren:

- att se till att handikapperspektivet genomsyrar alla samhällssektorer,
- att skapa ett tillgängligare samhälle,
- att förbättra bemötandet.

Enkelt avhjälpna hinder

I den nationella handlingsplanen anges att **år 2010 ska** vissa enkelt åtgärdade hinder för tillgängligheten vara undanröjda. Det innebär att byggnader och lokaler ska anpassas så att personer med funktionsnedsättning lättare ska kunna nyttja verksamheten där.

All planering ska eftersträva att skapa god tillgänglighet, trygghet och säkerhet på gator, torg och i parker. Kommunala planförslag ska redovisa tillgängligheten i den yttre miljön.

Den nationella handlingsplanen har bidragit till att göra handikappolitiken till en naturlig del inom många områden men mycket återstår. Därför har regeringen och Sveriges kommuner och Landsting i samverkan tagit fram en strategi (*Regeringsbeslut 2008-09-25*) för att öka takten i genomförandet av den nationella handlingsplanens tillgänglighetsmål.

Mål för folkhälsa och funktionshinder

Delaktighet är det första målområdet i folkhälsopolitiken, men också ett av de viktigaste målen för svensk handikappolitik. I den nationella handlingsplanen står att samhället ska utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet. Detta innebär att det handikappolitiska målet delaktighet måste uppnås för att det folkhälsopolitiska målet ska kunna uppnås.

Målen för den svenska handikappolitiken stämmer överens med innehållet i FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.

FN:s standardregler – Agenda 22

År 1993 antog FN:s generalförsamling standardregler för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning, rätten till delaktighet och jämlikhet.

Standardreglerna innehåller tydliga principiella ståndpunkter när det gäller rättigheter, möjligheter och ansvar och ger konkreta förslag till hur ett mer tillgängligt samhälle kan skapas. Sverige har tagit initiativ och drivit på arbetet med standardreglerna och riksdag och regering har ställt sig bakom dessa.

Ur strikt juridisk synpunkt är standardreglerna inte bindande men de innebär ett moraliskt och politiskt åtagande för medlemsstaterna att arbeta för att nå lika möjligheter och full delaktighet för människor med funktionsnedsättning. Alla i samhället, i offentliga organ på alla nivåer och i organisationer o.s.v., har ansvar för att reglerna blir kända och respekterade och att visionen blir verklighet.

FN:s generalförsamling antog i december 2006 **Konventionen om handikappades rättigheter** som kan sägas vara ett verktyg för att göra praktik av teori. Den nya konventionen innehåller inga nya rättigheter utan man har i de 40 artiklarna försökt

finna sätt att för personer med funktionsnedsättning främja genomförandet av redan erkända rättigheter.

Barnperspektiv

Barn med funktionsnedsättning har samma rättigheter som alla andra barn. Det finns en rad områden där barn dagligen diskrimineras på grund av sin funktionsnedsättning. Det kan gälla i familjen, i trafiken, i skolan eller på fritiden.

För att kunna förverkliga standardregeln, utbildning för alla, arrangerades 1994 ett FN-möte i Salamanca, Spanien. Här antogs den så kallade **Salamancadeklarationen**. Deklarationen betonar att varje barn har en grundläggande rätt till undervisning och måste få möjlighet att uppnå och behålla en acceptabel utbildningsnivå. Det påpekas även att varje barn i behov av särskilt stöd ska ha tillgång till ordinarie skola.

Barnkonventionen är den MR-konvention (Mänskliga Rättigheter) där funktionsnedsättning tas upp som en av grunderna för icke-diskriminering. Alla rättigheter i konventionen gäller även för barn med funktionsnedsättning. Därutöver finns en särskild artikel (artikel 23) som riktar sig till barn med funktionsnedsättning, där de alldeles särskilda behov som dessa barn kan ha, lyfts fram.

De europeiska barnombudsmännens nätverk **ENOC** (European Network of Ombudspersons for Children, grundat 1997) har gemensamt bestämt sig för att uppmärksamma och stärka rättigheterna för barn med funktionsnedsättning.

Kvinnor, män och funktionsnedsättning

Handikappfrågor, liksom alla frågor, måste betraktas med könsaspekt för att kvinnorna och deras livsvillkor ska bli fullt synliga. När kön och könsroller görs tydliga blir också männens villkor mer synliga. Det gagnar därför både kvinnor och män när vi blir medvetna om könsaspekten.

Både män och kvinnor med funktionsnedsättning har traditionellt blivit behandlade och bemötta som objekt för omsorg och vård.

Arbetet för jämställdhet har trängts undan av jämlikhetsarbetet när det gäller personer med funktionsnedsättning. Den ena diskrimineringen, den som handlar om kön, har inte blivit synlig därför att den andra, den som handlar om funktionsnedsättning och funktionshinder, har varit iögonfallande. Samhällets handikappreformer har varit inriktade på att undanröja de mest påtagliga hindren för delaktighet för alla som lever med funktionsnedsättning så att medvetenheten om könsdiskrimineringen har, så att säga, kommit bort i hanteringen.

Ansvars- och finansieringsprincipen

Denna princip innebär att miljöer och verksamheter ska utformas och bedrivas så att de blir tillgängliga för alla människor och att de särskilda anpassningar som krävs finansieras på samma sätt som verksamheten i övrigt. Åtgärderna ska inte vara beroende av särskilda bidrag eller anslag i budgeten utan ses som normala kostnader för att bedriva en viss verksamhet.

Strategi för tillgängligt Landskrona

- Inom Landskrona stad ska FN:s standardregler, Barnkonventionen samt övriga, ovan beskrivna konventioner och principer tillämpas i hela stadens verksamhet. Staden ska, i den nationella handlingsplanens anda, verka för att handikapperspektivet genomsyrar alla samhällssektorer och ses som ett strategiskt utvecklingsområde. Det innebär att det berör inte bara den kommunala samhällsplaneringen och verksamheten, utan även myndigheter, organisationer, transportörer, butiker, byggare och många andra.
- Staden ska vara en förebild i arbetet med att undanröja hinder och underlätta för personer med funktionsnedsättning att leva ett fullvärdigt liv i gemenskap med andra avseende boende, arbete, meningsfull sysselsättning, fritid och kunna delta i vardagslivet på samma villkor som andra. All diskriminering riktad mot personer med funktionsnedsättning ska förebyggas och bekämpas.
- Barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning ska ges förutsättningar för självständighet och självbestämmande.
- Medborgare med funktionsnedsättning ska ges ökad delaktighet i beslutsprocessen.
- Alla inom den kommunala organisationen ska vara väl förtrogna hur funktionsnedsättning och funktionshinder av olika slag påverkar den enskildes levnadssituation. Det gäller såväl förtroendevalda som chefer och medarbetare. Ökad medvetenhet och insikt kan man få på olika sätt, bland annat genom information, fort och vidareutbildning samt utbyte av erfarenheter.
- Utifrån innehållet och perspektivet i den övergripande **policyn, strategin** och **åtgärdsplanen** ska **varje förvaltning och kommunalt bolag** utforma **konkreta, mätbara mål**. Avsikten är att dessa ska bli en integrerad och naturlig del i den systematiska budget- och verksamhetsplaneringen samt verkställighet och uppföljning av densamma. Policyn revideras vart fjärde år i samband med val. Åtgärdsplan och de konkreta, mätbara målen följs upp och revideras i den årliga verksamhetsuppföljningen.
- Varje förvaltning och kommunalt bolag ska ha en egen **tillgänglighetssamordnare** med ett eget forum, en **tvärsektoriell grupp**, bestående av tjänstemän från berörda verksamheter. Detta för att bättre ta tillvara och utnyttja vars och ens specifika resurser och kompetenser. Innebär bland annat stöd i samverkan, metod och kompetensutveckling, framtagande av underlag, kartläggning, kontinuerlig uppföljning och utvärdering av det lokala arbetet samt utveckling av verktyg för detta. Utifrån ett tydligt uppdrag och mandat ska **sekreteraren** i Handikapprådet även fungera som samordnare i detta arbete. Vad gäller funktionen tillgänglighetssamordnare betonas att det inte är frågan om inrättande av nya tjänster utan att särskilt utsedda tjänstemän/kvinnor har detta uppdrag som en del i sin tjänst.
- En kontinuerlig samverkan med **Handikappråd, handikappföreningar, övrigt föreningsliv** och andra samhällsaktörer ska sätta medborgarperspektivet i fokus.

Handikapplan

Övergripande åtgärdsplan

Beslutad av Kommunfullmäktige 2009-09-28, § 116

Innehållsförteckning

Hur läser Du planen?	3
1 Kommunal planering samt kommunala handikapprådets och handikappföreningarnas roll	3
1.1 Kommunal planering	3
1.2 Kommunala handikapprådet (KHR) och handikapporganisationerna	3
2 Information och bemötande	4
2.1 Inledning	4
2.2 Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder	4
2.3 Bemötande	5
2.4 Information om handikapplanen	5
2.5 Kommunikationspolicy	6
2.6 Utformningen av kommunal information	6
2.7 Samlad information om samhällets insatser för personer med funktionsnedsättning	7
3 Tillgänglighet	8
3.1 Samordning av tillgänglighetsförbättrande åtgärder	8
3.2 Samråd i plan- och byggprocessen	8
3.3 Det offentliga rummet – gatumiljön och allmänna platser	9
3.4 Landskrona innerstad ur ett tillgänglighetsperspektiv	9
3.5 Kollektiva resor	10
3.6 Ventrafiken	10
3.7 Drift och underhåll av det offentliga rummet	11
3.8 Snöröjning och halkbekämpning	11
3.9 Bostäder	11
3.10 Kommunala byggnader och lokaler	12
3.11 Vallokaler	13
3.12 Avfallshantering	13
3.13 Kommunal upphandling	14
4 Kultur, rekreation, fritid och idrott	14
4.1 Kultur	14
4.2 Rekreation, fritid och idrott	16
5 Omsorg, socialt stöd och vård	17
5.1 Inledning	17
5.2 Medicinsk vård och behandling	17
5.3 Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel	18
5.4 Stöd och service	19
5.5 Ekonomisk och social trygghet	19
5.6 Familjeliv och personlig integritet	19
6 Utbildning	20
6.1 Skolans arbete för ökad delaktighet för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning	20
6.2 Kommunala vuxenutbildningen	20
7 Arbete	21
7.1 Samverkan mellan arbetsförmedling och kommunen	21
7.2 Jämställdhet, jämlikhet och mångfald	21
7.3 Personalpolicy	21
8 Uppföljning och utvärdering	22

Hur läser Du planen?

FN:s standardregler utgör grunden för den övergripande åtgärdsplanen, men kommer inte att omfattas av alla reglerna utan dessa disponeras om och grupperas i nedan uppräknade huvudområden. Varje huvudavsnitt inleds med standardreglernas originaltexter.

- Övergripande kommunal planering samt kommunala handikapprådets och handikappföreningarnas roll
- Information och bemötande
- Tillgänglighet
- Kultur, rekreation, fritid och idrott
- Omsorg, socialt stöd och vård
- Utbildning
- Arbete
- Uppföljning och utvärdering

Varje område i åtgärdsplanen innehåller krav på konkreta åtgärder, tidplan för genomförandet, kostnadsbeskrivning, när uppföljning ska ske samt vem som är ansvarig för att åtgärderna genomförs. Planen revideras årligen och ska ses som ett processverktyg.

1 Kommunal planering samt kommunala handikapprådets och handikappföreningarnas roll

1.1 Kommunal planering

”Staterna ska se till att handikappaspekterna beaktas i alla relevanta sammanhang och i all kommunal planering”. (FN:s standardregel 14)

I den Nationella handlingsplanen - Från patient till medborgare - sägs att handikapperspektivet ska genomsyra alla samhällssektorer. ”Varje myndighet har ett grundläggande ansvar att inom sitt ansvarsområde leva upp till nationella målen för handikappolitiken och FN:s standardregler. Stadens förvaltningar ska inom sina verksamhetsområden verka för att de handikappolitiska målen ingår som en naturlig del i varje förvaltnings ordinarie verksamhet”

Åtgärd: Handikappfrågorna ska ingå som en naturlig del i all kommunal planering, såväl översiktsplanering som förvaltningsavgränsad planering.

Tidplan för genomförandet: 2010 och fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Berörda förvaltningar

1.2 Kommunala handikapprådet (KHR) och handikapporganisationerna

”Staterna bör erkänna handikapporganisationernas rätt att representera människor med funktionshinder och den rådgivande roll man kan ha när det gäller att fatta beslut i kommunala frågor som berör funktionshindrade”. (FN:s standardregel 18)

Åtgärd 1: Ny start av vilande Kommunalt Handikappråd (KHR). Angående uppdrag, uppgifter och sammansättning se reviderad arbetsordning.

Tidplan för genomförandet: 2009

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: I samband med den årliga verksamhetsuppföljningen och revisionen av åtgärdsplanen

Ansvarig: Kommunstyrelse/Kommunfullmäktige.

Åtgärd 2: Vid utformning av anpassat material ska KHR rådfrågas. Rutiner utarbetas för vilka åtgärder som bör vidtas när informationsmaterialet ska anpassas (checklista)

Åtgärd 3: KHR ska ha en sekreterarfunktion med administrativa och samordnande uppgifter i förhållande till såväl Handikapprådet som den tvärsektoriella gruppen bestående av tillgänglighetssamordnare från respektive förvaltning/bolag.

Tidplan för genomförandet: 2009 och kontinuerligt

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Stadskontoret, strategikontoret

2 Information och bemötande

2.1 Inledning

”Staterna bör aktivt öka medvetenheten i samhället om människor med funktionshinder, om deras rättigheter, behov och möjligheter och vad de kan bidra med”. (FN:s standardregel 1)

”Staterna tar ansvar för att det på alla nivåer finns lämplig utbildning för all personal som deltar i planeringen och genomförandet av program och service för människor med funktionshinder”. (FN:s standardregel 19)

”Staterna bör inse tillgänglighetens betydelse på alla områden i utvecklingen mot full delaktighet. Oavsett vilka eller hur stora funktionshinder människor har, ska kommunen se till att de får tillgång till information och möjlighet till kommunikation”. (FN:s standardregel 5 b)

Riktade utbildningsinsatser till kommunens personal kan bidra till en ökad medvetenhet vid utformningen av kommunens verksamheter och i den enskilde tjänstemannens förhållningssätt och bemötande.

Personer med funktionsnedsättning ska utifrån var och ens förutsättningar och behov ges möjlighet att kommunicera och söka information på lika villkor som andra medborgare.

2.2 Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder

Respektive förvaltning har ett ansvar för att personalen ges riktade informations- och utbildningsinsatser om funktionsnedsättning och funktionshinder. Kommunens förtroendevalda ska likaså erbjudas utbildning i samband med ny mandatperiod. Handikappföreningarna ska ses som en resurs i dessa sammanhang.

Åtgärd 1: Riktade informations- och utbildningsinsatser till samtliga chefer, nyckelpersoner i respektive förvaltning och kommunens förtroendevalda

Tidplan för genomförandet: Vid lämplig tidpunkt under 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Stadskontoret och Handikapprådet.

Åtgärd 2: För samtliga medarbetare inom Handikappomsorgen och Vuxenenheten ska en individuell kompetensutvecklingsplan upprättas

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen och Vuxenförvaltningen

2.3 Bemötande

Av den statliga bemötandeutredningen framgår att det ännu finns brister i bemötandet av personer med olika slags funktionsnedsättning. Kan gälla såväl attityder som brister i kunskaper om själva funktionsnedsättningen. Sisu, Statens institut för särskilt utbildningsstöd, har utarbetat ett nationellt program (även handledning) och utbildningsunderlag för kompetensutveckling i frågor som rör bemötande av personer med funktionsnedsättning.

Åtgärd 1: Bemötandebildning ska arrangeras för följande målgrupp: Samtliga chefer, skyddsombud, samverkansrepresentanter, stabsfunktioner och förtroendevalda. Utbildningsinsatsen sker inom ramen för ordinarie ledarskaps- och arbetsmiljöutbildning inom kommunen. Därtill kommer ett antal utbildningstillfällen för förtroendevalda.

Tidplan för genomförandet: Inte klart

Kostnad: Finansieras inom budgetram

Uppföljning: Uppföljning och utvärdering sker inom ramen för ordinarie uppföljning av ledarskapsutbildning och arbetsmiljöledningssystemet

Ansvarig: Stadskontoret.

Åtgärd 2: Handikappomsorgen ska genomföra en bred kompetenssatsning där bemötande står i fokus och Vuxenenheten kommer att inventera och förbereda en sådan satsning.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen i samarbete med Vuxenförvaltningen.

Åtgärd 3: Information om klagomål/synpunkter ska ges till personal och brukare.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom budgetram

Uppföljning: Kvalitetssamordnare gör årlig uppföljning.

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen

2.4 Information om handikapplanen

Åtgärd 1: Handikapplanen ska finnas på kommunens hemsida och i pappersform hos kommunens reception. Information om handikapplanen ska ges i lokala media.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom budgetram

Uppföljning: Vid uppföljning av Handikapplan
Ansvarig: Strategikontoret, informationsansvariga.

Åtgärd 2: En *lättläst version* av planen ska tas fram.

Tidplan för genomförandet: I anslutning till kommunfullmäktiges beslut om Handikapplan.

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram.

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Strategikontoret.

Åtgärd 3: En *uppläst version* av planen ska tas fram.

Tidplan för genomförandet: I anslutning till kommunfullmäktiges beslut om Handikapplan.

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram.

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Strategikontoret

2.5 Kommunikationspolicy

Genom en effektiv och väl fungerande kommunikation skapas förutsättningar att stärka delaktighet, engagemang och demokratiskt deltagande. Ökad kommunikation och dialog med kommunens invånare ger också större möjligheter att tillgodose de krav och önskemål som medborgaren har nu och i framtiden. Effektiv, genomtänkt och målinriktad kommunikation är ett styrmedel för att uppnå kommunens verksamhetsmål och hålla hög kvalitet på våra tjänster och service. Detta förutsätter att man på ett vardagligt och naturligt sätt integrerar tillgänglighetsaspekterna i detta arbete.

Åtgärd 1: Kommunikationspolicy, -strategier och åtgärdsplan ska genomföras.

Tidplan för genomförandet: Arbetet har påbörjats och är färdigt 2009

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Strategikontoret.

Åtgärd 2: En kommunikationsenhet ska inrättas, i vilken också Webbansvarig/-redaktör och kommunikationsstrateg ingår

Tidplan för genomförandet: Är beroende av arbetet med Kommunikationspolicy och tillhörande plan samt förslag till ny organisation

Kostnad: Inte utrett

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Stadsdirektör

2.6 Utformningen av kommunal information

När Landskrona stad informerar, via webben, broschyrer och tidningar, bör hänsyn tas till olika former av funktionsnedsättning och funktionshinder. Stadens material ska innefatta information som beskriver anpassning och tillgänglighet av lokaler, fastigheter och platser. Vidare bör relevant information vara skriven med lättförståelig text. Landskrona stad ska utgå och sträva efter att uppnå w3c-standard.

Åtgärd 1: Information ska ske på ett enkelt och lättfattligt språk

Tidplan för genomförandet: 2010 och fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Informationsansvariga och berörda förvaltningar.

Åtgärd 2: Möjligheten att göra en Kommunal taltidning ska undersökas

Tidplan för genomförandet: Planering pågår

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Informationsansvariga och webbutvecklare.

Åtgärd 3: Möjlighet till tolkningsfunktion i stadens växel ska undersökas

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Kostnadsberäknas senare

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Strategikontoret, Stadskontoret och Servicekontoret.

Åtgärd 4: Kommunens webbplats, intranät och e-tjänster ska följa internationella riktlinjer enligt WAI (Web Accessibility Initiative). Publiceringsverktyget ska stöda vedertagen standard för tillgänglighet.

Tidplan för genomförandet: Åtgärden kopplas till arbetet med Kommunikationspolicyn.

Kostnad: Kostnadsberäknas senare

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Strategikontoret.

Åtgärd 5: Skrivelser och brevsvår från staden ska gå att få i olika format eller i särskild version och samtliga kontaktuppgifter ska anges. Det ska vara möjligt att kommunicera med staden via e-post och fax.

Tidplan för genomförandet: Åtgärden kopplas till arbetet med Kommunikationspolicyn

Kostnad: Kostnadsberäknas senare

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Strategikontor samarbete med övriga förvaltningar

2.7 Samlad information om samhällets insatser för personer med funktionsnedsättning

Det behövs en samlad och lättläst guide om det stöd och de rättigheter man har som funktionsnedsatt. Frågorna kan gälla medicinsk hjälp, avlastning i hemmet, rehabilitering, ställning i arbetslivet mm. Detta leder i sin tur till kontakter med t ex sjukvårdsmyndigheter, handikappomsorg, försäkringskassa och arbetsförmedling.

Åtgärd: En samlad och lättläst guide ska produceras

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Kostnadsberäknas senare

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Strategikontoret i samarbete med övriga förvaltningar

3 Tillgänglighet

”Staterna bör inse tillgänglighetens betydelse på alla områden i utvecklingen mot full delaktighet. Oavsett vilka eller hur stora funktionshinder människan har ska kommunen införa handlingsplan som gör miljön tillgänglig för dem”. (FN:s standardregel 5)

Tillgänglighetens betydelse på alla områden som den formuleras i standardregel 5 berör även standardregel 6 (utbildning), standardregel 10 (kultur) samt standardregel 11 (rekreation och idrott).

3.1 Samordning av tillgänglighetsförbättrande åtgärder

Åtgärd 1: Den till Handikapprådet knutna sekreteraren ska fungera samordnande vid förvaltningarnas och de kommunala bolagens efterlevnad av policyn samt verkställighet och uppföljning av åtgärdsplanen. Handikapprådets sekreterare ansvarar även för att en övergripande bild ges av stadens arbete med planen.

Tidplan för genomförandet: 2009 och fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Stadskontoret och strategikontoret.

Åtgärd 2: Varje förvaltning och kommunalt bolag ska ha en **tillgänglighetssamordnare**. Tillgänglighetssamordnare ska bidra till att utveckla det interna tillgänglighetsarbetet samt delta i ett kommungemensamt nätverk i arbetet med dessa frågor.

Tidplan för genomförandet: 2009 och fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budget

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Samtliga förvaltningar och kommunala bolag

3.2 Samråd i plan- och byggprocessen

Åtgärd 1: I kommunens planbeskrivningar ska ingå ett avsnitt om tillgänglighet. Avsnittet bör redogöra för planens konsekvenser beträffande möjligheten att uppfylla kraven på god tillgänglighet. Vid planering som avser flerbostadshus, gruppbebyggelse och kommunala lokaler ska samråd ske med KHR.

Tidplan för genomförandet: Fortløpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik- och Stadsbyggnadsförvaltningen i samråd med Handikapprådet.

Åtgärd 2: Vid all lokalplanering ska funktionsprogram för lokaler och särskilda boenden följas.

Tidplan för genomförandet: Fortløpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen, Vuxenförvaltningen

3.3 Det offentliga rummet – gatumiljön och allmänna platser

Den offentliga miljön som gator, gångstigar, torg och grönområden ska utformas och underhållas så att de kan användas av alla på lika villkor.

En tillgänglighetsinventering av kommunens utemiljö är genomförd. Kommunens primära förflyttningsstråk och dess länkar till respektive bostadsområden är kartlagda när det gäller hinder i tillgängligheten. Boverket har gett ut ”Föreskrifter och allmänna råd om undanröjande av enkelt avhjälpta hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser” (BFS 2003:19).

Teknik- och Stadsbyggnadsförvaltningen har utifrån denna inventering utformat en konkret **Tillgänglighetspolicy för Landskrona kommun**, vilken omfattar följande områden: *gångytor och utjämning mellan gångytor, ramper och trappor, kontraster och markeringar, varningsmarkeringar, skyltar, belysning, sittplatser*

Åtgärd 1: Tillgänglighetsförbättrande åtgärder och avhjälpande av hinder enligt ovan ska genomföras

Tidplan för genomförandet: 2007-2010 i speciellt projekt, därefter som en ordinarie del av verksamheten

Kostnad: 17,5 miljoner i projektet, därefter inom ordinarie driftsbudget

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med externa aktörer som Vägverket, Landskronahem, privata fastighetsägare.

Åtgärd 2: En inventering angående tillgång och tillgänglighet vad gäller offentliga toaletter anpassade till personer med funktionsnedsättning, ska göras.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Servicekontoret, Fastighetsavdelningen i samarbete med Teknik- och Stadsbyggnadsförvaltningen

3.4 Landskrona innerstad ur ett tillgänglighetsperspektiv

Ett underlag till stadsmiljöprogram för Landskrona innerstad har utarbetats med intentionen att sammanfatta de befintliga ståndpunkter som finns angående de visuella och funktionella uttrycken i centrum. Programmet anger riktlinjer vid underhåll, utbyte, drift och inköp i samband med nya projekt.

Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningen skriver i sitt förslag till Stadsmiljöprogram 2008 följande: ”Landskronas historiska stadskärna innebär många komplikationer för personer med nedsatt rörelseförmåga, synnedsättning eller andra handikapp. Höga kanter, smala gångstråk och trappor skapar hinder i vardagen. Det är därför en viktig del i ett stadsmiljöprogram som behandlar innerstadens byggstenar att se över tillgängligheten”.

Åtgärd 1: Med vägledning av Teknik- och Stadsbyggnadsförvaltningens Tillgänglighetspolicy och plan åtgärdas enkelt avhjälpta hinder .

Tidplan för genomförandet: Enkelt avhjälpta hinder ska vara åtgärdade senast 2010.

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik- och Stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med externa aktörer, såsom näringsidkare och fastighetsägare.

Åtgärd 2: Antalet skyltar som befinner sig på gatunivå (s.k. ”gatupratere”) ska minska. Enligt Lokala ordningsstadgans riktlinjer ska det vara en (1) per förrättning och tillstånd krävs.

Tidplan för genomförandet: Pågående uppstramning vad gäller efterlevnad.

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik- och Stadsbyggnadsförvaltningens ”gatuenhet” tillsammans med polisen

3.5 Kollektiva resor

Landskrona stad har ett kontinuerligt och nära samarbete med Skånetrafiken som är huvudman för kollektivtrafiken inom Skåne. Staden arbetar med att anpassa hållplatser efter de direktiv och riktlinjer som Skånetrafiken har ställt och som kan läsas om i Hållplatshandbok 2006, vilken återfinns på www.skanetrafi ken.se (sökord: Hållplats-handbok).

Åtgärd: En dialog om efterlevnad av riktlinjer vad gäller förbättring och anpassning av hållplatser, bemötande på bussar och tåg samt drift- och underhåll av hållplatser ska kontinuerligt bedrivas.

Tidplan för genomförandet: Kontinuerligt arbete

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningen, Skånetrafiken och Ventrafiken

3.6 Ventrafiken

Skånetrafiken ansvarar för kollektivtrafiken (passagerartrafiken) till Ven. Genom avtal med Landskrona stad överlåter man ansvaret till staden. Anpassningen av passagerarfartyg med hänsyn till personer med funktionshinder regleras i sjöfartsverkets föreskrifter och allmänna råd SJÖFS 2004:25. Handbok med tolkningar och förslag på lösningar finns på adressen <http://www.sjofartsverket.se/funktionshinder/>.

RTI-projektet (där RTI står för regional trafikinfrastruktur) omfattar nytt färjeläge integrerat med terminal och resecentrum/busshållplatser för såväl stads- som regionbusstrafiken, vid Skeppsbron, ombyggnad/anpassning av färjelägena i Bäckvikens hamn, ombyggnad av m/s Stjerneborg för att möta framtida regelkrav samt byggnation av ett nytt fartyg.

Åtgärd 1: Rörliga landramper ska installeras enligt RTI-projektet

Tidplan för genomförandet: Klart hösten 2009

Kostnad: Inom befintlig projektbudget

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Ventrafiken, Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningen.

Åtgärd 2: Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningens tillgänglighetspolicy ska beaktas, tillämpas och integreras i RTI-projektets landbaserade del.

Tidplan för genomförandet: Fortlöpande under projekttiden

Kostnad: Inom befintlig projektbudget

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningen, Ventrifiken

3.7 Drift och underhåll av det offentliga rummet

Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningen har ansvaret för att sköta underhållet av allmänna gator och torg, allmänna platser och parker inom Landskrona kommun. Häckar och buskage intill fastighetsgräns underhålls av fastighetsägaren. Vinterväghållningen sköts på ett likvärdigt sätt.

Åtgärd: Vid drift och underhåll av gator och parkmiljön ska enkelt avhjälpna hinder åtgärdas.

Tidplan för genomförandet: Kontinuerligt arbete

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik- och Stadsbyggnadsförvaltningen

3.8 Snöröjning och halkbekämpning

Det kan från bostad till exempelvis hållplats eller centrum finnas flera ansvariga för snöröjning och halkbekämpning. På tomtmark är det fastighetsägaren som är ansvarig medan staden ansvarar för gator och gångvägar.

I särskilda riktlinjer för vinterväghållning utlovar staden, enligt särskild tågordning, beredskap för snöröjning dygnet runt, ett minsta snödjup för påbörjande av åtgärder och ett antal timmar efter ett snöfalls upphörande då framkomligheten ska vara godtagbar på samtliga gator och vägar.

Åtgärd: Dialogmöten och informationsinsatser i förhållande till fastighetsägare vad gäller ansvarstagandet för snöröjning och halkbekämpning ska genomföras.

Tidplan för genomförandet: Fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik och Stadsbyggnadsförvaltningen

3.9 Bostäder

3.9.1 Basprogram för anpassning 2007

Basprogram för anpassning 2007 innehåller skall- krav som Landskrona stad ställer utöver de krav som ställs i gällande bygglagstiftning, Boverkets byggregler (BBR) och Svensk standard, vilket är en skärpning av basprogrammet för anpassning.

Kommunen har möjlighet att rikta ytterligare krav än de i basprogrammet för anpassning vid projektering av vissa områden t.ex. på bostadshus med centralt läge, för att öka utbudet av bostäder med hög tillgänglighet i Landskrona.

Syftet är att *ny- och ombyggnad av flerbostadshus* i möjligaste mån skall göras tillgängligt och användbart även för personer med olika funktionshinder och därmed minska framtida kostnader för bostadsanpassning”.

Åtgärd: Basprogram för anpassning 2007 skall gälla vid kommunal markanvisning och när exploateringsavtal sluts. Vidare ska programmet skickas till alla bygglovssökande

Tidplan för genomförandet: Fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningen

3.9.2 AB Landskronahem

Bolaget ska kunna erbjuda ett brett utbud av välskötta bostäder som ska ge valmöjlighet i form av bostäder med varierande lägen, standard, pris och flexibel service. Bostäderna ska tillgodose behovet av trygghet och trivsel.

Åtgärd: Tillgänglighetsperspektivet inarbetas i ägardirektivet.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Kommunstyrelsen

3.10 Kommunala byggnader och lokaler

3.10.1 Nybyggnation och ombyggnader

Offentliga lokaler ska vara tillgängliga och användbara för personer med funktionsnedsättning.

Vid ombyggnad finns endast tre tillåtna anledningar att göra avsteg från Plan och Bygglagen: orimlig kostnad, kulturhistoriskt intresse eller konstruktionssvårigheter. Vid nybyggnation får inga avsteg göras.

Åtgärd 1: Ett basprogram med rutiner och checklista som tillgodoser kraven på tillgänglighet genom hela byggprocessen ska skapas

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Servicekontoret och Fritid- och Kulturförvaltningen i samverkan med Teknik- och stadsbyggnadsförvaltningen.

Åtgärd 2: Ett kommunalt handlingsprogram för allergiker ska arbetas fram

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Inte klart

3.10.2 Tillgänglighetsförbättrande åtgärder i befintliga byggnader och lokaler

Målsättningen i den Nationella handlingsplanen är att enkelt avhjälpta hinder mot tillgängligheten och användbarheten för personer med nedsatt orienterings- och rörelseförmåga ska vara åtgärdade till år **2010**. Vad som är enkla hinder anges i Boverkets riktlinjer för offentliga lokaler (enligt BFS: 2003:19).

Tillgänglighetsinventeringen av kommunens fastigheter och lokaler har påbörjats under 2008. Inventeringen skall utgöra underlag för flerårig åtgärdsplan

Åtgärd: Tillgänglighetsförbättrande åtgärder avseende enkelt avhjälpta hinder i kommunens fastigheter och lokaler ska genomföras

Tidplan för genomförandet: 2009-2010 i speciellt projekt därefter ska fortsatt arbete vara som en ordinarie del av verksamheten

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning:

Ansvarig: Servicekontoret och Fritid och Kulturförvaltningen för respektive ansvarsområden

3.11 Vallokaler

Tillgängliga vallokaler för alla röstberättigade personer med funktionsnedsättning är en viktig demokratifråga.

Åtgärd: För att ge det Kommunala handikapprådet och de lokala handikapporganisationerna möjlighet att yttra sig om tillgängligheten översänds förteckning över samtliga förtidsröstningslokaler, vallokaler samt lokaler vid servicehus och vårdinrättningar där institutionsröstning äger rum.

Tidplan för genomförandet: Finns redan rutin och sker i god tid inför varje allmänt val.

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram.

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Valnämnden, Stadskontoret

3.12 Avfallshantering

Kommunstyrelsen har verksamhetsansvaret för avfallshantering i kommunen och ger särskilda direktiv via Renhållningsordning (Föreskrifter om avfallshantering för Landskrona kommun). Arbetarskyddsverket och Boverket har av regeringen tilldelats skyldighet att utfärda nationella regler och anvisningar för avfallshantering inom sina respektive ansvarsområden. Den kommunala regleringen av lokal avfallshantering ska vara överensstämmande med dessa myndighetsföreskrifter. Konkret utförs hanteringen av följande parter: Fastighetsinnehavare, Nyttjanderättsinnehavare av fastighet, LSR Landskrona – Svalövs Renhållnings AB, Förpacknings- och Tidningsinsamlingen (FTI) samt berörda förvaltningar.

Åtgärd 1: Tillgänglighetsperspektivet inarbetas i ägardirektivet.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram.

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Kommunstyrelsen

Åtgärd 2: Verka för att det i samband med olika moment vad gäller insamling av hushållsavfall, ska finnas standards angående tillgänglighet för funktionsnedsatta personer (exempel på anvisningar finns i *Bygg klokt*).

Åtgärd 3: Kontinuerlig rådgivande funktion i förhållande till fastighetsägare

Tidplan för genomförandet: Fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: LSR Landskrona – Svalövs Renhållnings AB

3.13 Kommunal upphandling

Lagen om offentlig upphandling, LOU, förstärktes från och med 1 januari 2008. Lagen säger att när det är möjligt bör tillgänglighet finnas med i all offentlig upphandling. I sin roll som upphandlare har kommunen en unik möjlighet att påverka att tillgänglighetsaspekten integreras. Annars finns det risk att nya hinder skapas när otillgängliga varor och tjänster köps in. Att åtgärda bristerna i efterhand riskerar ofta att bli både dyrt och dåligt.

Åtgärd: Upphandlingsenheten har fått i Uppdrag att utvärdera effektivitet och kvalitet i kommunens uppföljning av upphandlingsarbetet. Av vikt är också att i detta arbete reda ut på vilket sätt LOU, EU-direktiv möjliggör och/eller begränsar att tillgänglighetsaspekten integreras i upphandlingsarbetet

Tid för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning:

Ansvarig: Stadskontoret, Upphandlingsenheten samt berörda förvaltningar

4 Kultur, rekreation, fritid och idrott

4.1 Kultur

”Staterna ska se till att människor med funktionsnedsättning kan delta i kulturlivet på lika villkor”. (FN:s standardregel 10)

4.1.1 Information och bemötande – Bibliotek

Åtgärd: Utbildning i bemötande ska genomföras

Tid för genomförandet: Fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Fritid och Kultur, Biblioteket

4.1.2 Tillgänglighet – Bibliotek

Teknikutvecklingen innebär att tillgängligheten till medier ökar. Datorer med specialutrustning och elektroniska chips ökar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att ta del av bibliotekets tjänster.

Åtgärd 1: På hemsidan ska information om verksamheten finnas i lättläst form

Åtgärd 2: Kontraster och markeringar

Tid för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Fritid och Kulturförvaltningen, Biblioteket.

Åtgärd 3: Möjligheterna för personal från biblioteket att skaffa sig kunskaper i teckenspråk ska utredas

Tid för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Fritid och Kultur, Biblioteket.

Åtgärd 4: Utifrån bibliotekskatalogen ska behov och kostnader för datorer utrustade med hård- och mjukvara för personer med funktionsnedsättning undersökas

Tid för genomförandet: 2010

Kostnad: Investering

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Fritid och Kultur, Biblioteket.

Åtgärd 5: Informationstavla i entrén samt tydligare skyltning ska åtgärdas

Tid för genomförandet: 2010 – 2011

Kostnad: Investering

Uppföljning: den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Fritid och Kultur, Biblioteket.

Åtgärd 6: Bevara och utveckla ”Boken kommer” för medborgare med funktionsnedsättning.

Åtgärd 7: Anpassade medier ska finnas eller kunna införskaffas.

Tid för genomförandet: Finns

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Fritid och Kultur, Biblioteket

4.1.3 Tillgänglighet i Landskrona museum och Landskrona konsthall

Den fysiska tillgängligheten på museum och konsthall är väl tillgodosedd genom medverkan i Turism för alla och den är certifierad enligt Equality, vilket innebär;

- 1) en inventering varvid man samlar in en lång rad uppgifter både vad gäller den **fysiska** tillgängligheten och hur anläggningen är beskaffad för att kunna **användas** av alla,
- 2) en återrapport av förslag på åtgärder och lösningar för att öka tillgängligheten,
- 3) kvalitetskontroll och bedömning av insamlad information,
- 4) marknadsföring av anläggningen,
- 5) rådgivning och utbildningsinsatser för personal i tillgänglighetsfrågor.

Åtgärd: Utställningstexter med stor stil görs till varje basutställning och till de tillfälliga utställningarna

Tidplan för genomförandet: Fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Fritid och Kultur, Museum och Konsthall

4.2 Rekreation, fritid och idrott

”Staterna ska vidta åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning samma möjligheter till rekreation och idrott som andra”. (FN:s standardregel 11)

4.2.1 Fritidsaktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning

Åtgärd 1: Riktade fritidsaktiviteter i integrationssyfte med övrig barn- och ungdomsverksamhet ska genomföras

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Barn- och ungdomsförvaltningen.

Åtgärd 2: Stadens lovprogram ska i så stor utsträckning som möjligt vara tillgängligt för alla barn och ungdomar.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Barn- och ungdomsförvaltningen i samverkan med Fritid och Kulturförvaltningen

4.2.2 Fritidsaktiviteter för vuxna med funktionsnedsättning

Åtgärd 1: Information om funktionsnedsättningar ska årligen arrangeras för föreningslivet i Landskrona.

Åtgärd 2: Ett införande av kamratkort enligt modell från Lund ska initieras.

Åtgärd 3: Handikappomsorgen ska utbilda läsombud

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen.

Åtgärd 4: På alla enheter inom Omsorgsförvaltningens ansvarsområde ska det finnas kultur och fritidsombud med uppdrag att särskilt uppmärksamma och informera om det utbud som finns

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen.

Åtgärd 5: Ett anpassat kultur/fritidsutbud för äldre funktionshindrade så att brukarens resurser, behov och önskemål tillgodoses ska utvecklas

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen

4.2.3 Tillgänglighet i tätortsnära natur

Utifrån behoven hos personer med olika funktionsnedsättning/-hinder, främst rörelsehinder och nedsatt orienteringsförmåga (de grupper som omfattas av Enkelt avhjälpna hinder, enligt Boverkets föreskrifter) görs tillgänglighetsåtgärder i de tätortsnära naturstråken avseende *fysisk framkomlighet, logiska ledstråk, skyltning, tillgång till kollektivtrafik, parkeringsmöjligheter, toaletter, viloplats*.

Åtgärd: Tillgänglighetsförbättrande åtgärder avseende enkelt avhjälpna hinder i tätortsnära naturstråk/vandringsleder ska genomföras

Tidplan för genomförandet: Pågående

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Fritid och Kulturförvaltningen, teknik och stadsbyggnadsförvaltningen

4.2.4 Landskrona stugby och campingaktiebolag

Bolagets uppdrag är att äga och förvalta stugbyanläggning i Borstahusen och campingplatserna i Borstahusen och på Ven så att besöksnäringen i Landskrona i sin helhet stärks samtidigt som markområden i anslutning till anläggningarna även hålls öppna för kommuninvånarnas rekreation.

Åtgärd: Tillgänglighetsperspektivet skrivs in i ägardirektiv för Landskrona stugby och campingaktiebolag

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige

5 Omsorg, socialt stöd och vård

5.1 Inledning

De åtgärder som förs fram i detta avsnitt har som främsta syfte att underlätta för den funktionshindrade personen att få möjlighet till ett fungerande vardagsliv.

Inom flera av nedan beskrivna områden har kommunen och regionen ett delat ansvar reglerat genom samarbetsavtal, vilket innebär kompletterande insatser av olika yrkesgrupper i det dagliga arbetet.

5.2 Medicinsk vård och behandling

”Staterna bör ansvara för att en effektiv vård och behandling finns tillgänglig för människor med funktionsnedsättning”. (FN:s standardregel 2)

Huvudansvaret för sjukvården ligger hos Regionen. Den kompletterande sjukvård som kommunen utför regleras i HSL, Hälso- och sjukvårdslagen. För att undvika att den enskilde hamnar ”mellan stolarna” eftersträvar kommun och region ett kontinuerligt samarbete vad gäller vårdande och behandlande insatser.

5.2.1 Samarbetsavtal mellan kommun och region

Behovet av en kontinuerlig samverkan mellan kommun och region har blivit allt tydligare. Ur den enskildes perspektiv är det viktigt att metoder för samordnad planering samt att en god kvalitet säkerställs. För att gynna detta arbete är **konkreta samarbetsavtal** nödvändiga.

Åtgärd: En årlig inventering och utvärdering ska göras av ingångna avtal samt vilka behov som finns att ingå nya.

Tidplan för genomförandet: 2010 och fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Vid uppföljning av handikapplan, verksamhetsberättelse omsorgsförvaltningen och vuxenförvaltningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen, Barn- och ungdomsförvaltningen, Vuxenförvaltningen

5.2.2 Upprättande av stöd-, service- och vårdplaner

Åtgärd: Ett påbörjat strukturerat samarbete, mellan olika instanser kring barn/elever med särskilda stödbehov i grundskolan, ska bedrivas.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Barn- och ungdomsförvaltningen

5.3 Rehabilitering, habilitering och hjälpmedel

”Staterna bör se till att rehabilitering erbjuds för människor med funktionsnedsättning för att kunna uppnå och behålla största möjliga självständighet och funktionsförmåga”. (FN:s standardregel 3)

Kommunen ska erbjuda habilitering och/eller rehabilitering i samverkan med Region Skånes verksamhet som också ansvarar för dessa insatser. Verksamheten ska uppmuntra brukarmedverkan och kännetecknas av hög grad av tillgänglighet och kontinuitet. Insatserna till personer med utvecklingsstörning eller andra kognitiva funktionshinder ska präglas av ett pedagogiskt och individuellt arbetssätt.

Åtgärd 1: Ansvarsfördelningen mellan Region Skåne och Landskrona kommun avseende insatser för rehabilitering och habilitering ska förtydligas.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen.

Åtgärd 2: En skriftlig plan ska finnas för den som får rehabiliterande och/eller habiliterande insatser genom Omsorgsförvaltningen. Planen ska revideras minst en gång per år eller oftare vid behov.

Tidplan för genomförandet: Kontinuerligt

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen

5.4 Stöd och service

”Staterna bör garantera utvecklingen av och tillgången till stöd och service, inbegripet sådana hjälpmedel som bidrar till att personer med funktionsnedsättning kan bli mer oberoende i det dagliga livet och utöva sina rättigheter”. (FN:s standardregel 4)

Åtgärd 1: Vid start av insats gällande stöd och service, ska en genomförandeplan upprättas tillsammans med den enskilde.

Tidplan för genomförandet: Kontinuerligt

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Minst en gång per år

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen.

Åtgärd 2: Systematiskt kvalitetsarbete ska bedrivas genom kvalitetsrevisionen och avvikelshantering.

Åtgärd 3: Utveckla boendeformer som tillgodoser individens resurser, behov och önskemål.

Tidplan för genomförandet: Kontinuerligt

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: En gång per år

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen Vuxenförvaltningen.

Åtgärd 4: Vid all rekrytering ska en kompetensanalys genomföras för att tydliggöra det aktuella kompetensbehovet.

Åtgärd 5: Ett nytt databaserat verksamhetsstöd ska upphandlas

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: En gång per år

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen

5.5 Ekonomisk och social trygghet

”Staterna är ansvariga för att människor med funktionsnedsättning har social trygghet och tillräckliga inkomster”. (FN:s standardregel 8)

5.6 Familjeliv och personlig integritet

”Staterna bör främja möjligheten för människor med funktionshinder att leva familjeliv. De bör främja deras rätt till personlig integritet och se till att lagar inte diskriminerar människor med funktionsnedsättning när det gäller sexuella relationer, äktenskap och föräldraskap”. (FN:s standardregel 9)

Åtgärd: Handikappomsorgen ska verka för en närmare samverkan med andra aktörer för att främja individens rätt till personlig integritet.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen

6 Utbildning

”Staterna bör erkänna principen om lika möjligheter till utbildning på grundskole- och gymnasienivå samt inom den kommunala vuxenutbildningen för ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning. De bör se till att sådan utbildning är en integrerad del av den ordinarie utbildningen”. (FN:s standardregel 6)

6.1 Skolans arbete för ökad delaktighet för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning

Åtgärd 1: Landskrona kommun ska utgå från Salamanca- deklARATIONEN och dess rekommendationer angående förhållningssätt vad gäller undervisning av elever med behov av särskilt stöd.

Kommunen ska verka för att elever med funktionsnedsättning i största möjliga utsträckning inkluderas i såväl grundskolans som gymnasie- och vuxenutbildningens undervisning.

Tidplan för genomförandet: 2010 och årligen

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Vid uppföljning av skolplan

Ansvarig: Barn- och ungdomsförvaltningen samt gymnasie- och vuxenutbildningen.

Åtgärd 2: Situationen för barn och elever med funktionsnedsättningar ska uppmärksammas i Likabehandlingsplanen.

Tidplan för genomförandet: Årligen

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Årlig uppföljning och utvärdering i verksamheternas kvalitetsredovisning

Ansvarig: Barn- och ungdomsförvaltningen, respektive rektor.

Åtgärd 3: Centrala medel avsätts för barn och elever i för- och grundskola med extraordinära stödbehov enligt uppgjorda kriterier.

Tidplan för genomförandet: Utdelas två gånger per år

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Barn- och ungdomsförvaltningen, ansvarig rektor

6.2 Kommunala vuxenutbildningen

Vuxenutbildningen finns i lokaler som hyrs ut av fyra olika fastighetsägare. Flertalet av lokalerna är före detta lägenheter. Detta innebär att skolsalarna inte är utformade på ett sätt som är optimalt för undervisning, men salarna fungerar mer eller mindre väl för dem som inte har funktionshinder. I lokalerna på Emaljgatan är, sedan ett år, även särskolan inrymd.

Åtgärd 1: Behovsinventering av tillgänglighetsförbättrande åtgärder, enkelt avhjälpbara hinder ska genomföras

Tidplan för genomförandet: januari – mars 2009

Kostnad: Finansieras inom befintlig ram

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Administrativ chef (vuxenutbildningen) tillsammans med ansvariga från Landskronahem, Folkets Hus, Kungsleden Bänken AB, RPV Entreprenad

Åtgärd 2: Studerande med t ex dyslexi, synskada mm, ska få tillgång t ex talböcker

Tidplan för genomförandet: Fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Utvärdering tillsammans med aktuell studerande

Ansvarig: Vuxenförvaltningen, respektive lärare samt rektor

Åtgärd 3: Likabehandlingsplanen ska revideras och innehållet ska implementeras i respektive arbetslag.

Tidplan för genomförandet: 2008 och därefter årligen

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning: Årligen i samband med verksamhetens kvalitetsredovisning

Ansvarig: Vuxenförvaltningen, skolledningen

7 Arbete

”Staterna bör erkänna principen att förutsättningar skapas för människor med funktionsnedsättning så att de skall kunna utnyttja sina mänskliga rättigheter särskilt rätten till arbete. Såväl på landsbygden som i städerna måste de ha lika möjligheter till produktivt och inkomstbringande arbete”. (FN:s standardregel 7)

7.1 Samverkan mellan arbetsförmedling och kommunen

Åtgärd 1: Samarbetet mellan handikappomsorgen, arbetsförmedlingen och försäkringskassan ska utvecklas

Åtgärd 2: Handikappomsorgen ska fördjupa samarbetet med den öppna arbetsmarknaden

Åtgärd 3: Handikappomsorgen ska finna nya former för daglig verksamhet enligt LSS utifrån brukarens resurser, behov och önskemål.

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Finansieras inom befintlig budgetram

Uppföljning:

Ansvarig: Omsorgsförvaltningen

7.2 Jämställdhet, jämlikhet och mångfald

När det gäller jämställdhet, jämlikhet och mångfald måste funktionsnedsättnings- och funktionshinderperspektivet lyftas fram i kommunens olika policydokument. I stadens *Personalpolitiska Program (PPP)* sägs följande ” att arbeta med jämställdhet, jämlikhet och mångfald handlar om att ta tillvara människors olikheter och varje individs kompetens och utvecklingsmöjligheter, men också om att bekämpa diskriminering.

Olikheter hos medarbetarna avseende kön, ålder, etnisk tillhörighet och ursprung, funktionsnedsättning och sexuell läggning bidrar till att skapa mångfald”.

7.3 Personalpolicy

Landskrona stad ska vara en arbetsplats där anställda med funktionsnedsättning kan arbeta på lika villkor. Det handlar om hur rekrytering, befordran, internutbildning går till och hur arbetsmiljön är utformad. Det rör också stadens rehabiliteringsansvar.

Åtgärd 1: Rekrytering ska inte utestänga människor med funktionsnedsättning. Rekryterare ska ha kunskaper om icke-diskriminerande rekryterings- och urvalsmetoder och att rekryteringsgrupper bör vara så allsidigt sammansatta som möjligt. Annonserformulerande och ansökningsförfarande bör utföras på ett sätt som inte utestänger sökande med funktionsnedsättning. Intervjun ska uppfylla krav på tillgänglighet.

Åtgärd 2: Anställda med funktionsnedsättning ska kunna befordras på lika villkor som andra.

Åtgärd 3: Vid internutbildning ska anställda med funktionsnedsättning kunna delta på lika villkor som andra. Utbildningen ska organiseras så att ingen utestängs och förläggas i lokaler som är tillgängliga.

Åtgärd 4: Lagen om förbud mot diskriminering i arbetslivet av personer med funktionsnedsättning gäller på hela arbetsmarknaden. När arbetsgivaren rekryterar, beslutar om befordran eller utbildning för befordran, beslutar om annan utbildning, beslutar om yrkespraktik, tillämpar löne- eller andra anställningsvillkor, leder och fördelar arbetet

Tidplan för genomförandet: 2010 och fortlöpande

Kostnad: Finansieras inom befintlig budget

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Stadskontoret, personalavdelningen, samtliga övriga förvaltningar

8 Uppföljning och utvärdering

”Staterna är ansvariga för fortlöpande granskning och utvärdering av nationella program och tjänster för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet”. (FN:s standardregel 20)

Handisam och SKL har tillsammans med Handikappförbunden och ett flertal kommuner och landsting tagit fram E-verktyget för tillgänglighetsarbete. Verktyget är en servicefunktion för medborgare och tjänstemän i Sveriges alla kommuner och landsting. Tre viktiga funktioner är att

- Jämföra sitt eget arbete mot en form av standardmall
- Jämföra sitt eget arbete mot andra kommuner/landsting
- Söka goda exempel

Standardmallen består av faktafrågor och fördjupningsfrågor på 8 områden. Policy, ansvar, samverkan, upphandling/inköp, fysisk miljö, information/kommunikation, arbetsgivare och budget. Vad gäller ansvar finns dels ansvar för att genomföra tillgänglighetsarbetet dels ansvar för att stödja eller driva på dem som har genomförandeansvar.

Tillgänglighetsarbete är en del av det vardagliga arbetet där E-verktyget är en gemensam plattform för alla kommuner vilket ger struktur åt detta arbete samt fungerar som en utgångspunkt för dialog med handikapporganisationerna. Genom att använda e-verktyget visar man också sina medborgare hur man arbetar med tillgänglighet och samtidigt bjuder in till dialog.

Åtgärd 1: E-verktyget ska integreras i det vardagliga tillgänglighetsarbetet.

Åtgärd 2: Ansvarig för hanteringen av E-verktyget ska utses

Tidplan för genomförandet: 2010

Kostnad: Själva systemet innebär ingen kostnad

Uppföljning: Den årliga verksamhetsuppföljningen

Ansvarig: Stadskontoret, Strategikontoret